

Bij Pagina 3 bijlage 9:

- De titel **MBO-verklaring** suggereert dat er iets verklaard wordt. Bijvoorbeeld: de examencommissie verklaart...etc. Dit ontbreekt onder de titel. In de gehele verdere tekst komt het werkwoord *verklaren* niet meer voor.
- Bij de gegevens “naam, crebocode en niveau van de beroepsopleiding” ontbreekt de leerweg (BOL/BBL). Deze informatie is wel relevant voor latere werkgevers en scholen.
- De ondertekening van de student. Wat ons betreft kan deze achterwege blijven: De MBO-verklaring is een (eenzijdige) *verklaring* van de examencommissie; de student verklaart niets. De student handtekening is hier niet relevant.
- In het ontwerp wordt alleen het voorblad door de examencommissie getekend. De andere onderdelen(examenresultaten, resultaten beroepspraktijkvorming) worden niet apart getekend door de examencommissie. Ze maken echter wel deel uit van hetgeen de commissie verklaart, en zouden dus apart per pagina moeten worden ondertekend (net als dat bij diploma en resultatenlijst apart gebeurt) . Bovendien kan het niet tekenen van de vervolgbladen fraude in de hand werken: de vervolgbladen worden niet getekend en mogen worden afgedrukt op “gewoon” papier. Dat maakt het voor een kwaadwillende student wel erg makkelijk om zelf de vervolgbladen aan te passen om op die manier onterechte vrijstellingen te verkrijgen. Omdat er in het diplomaregister geen losse examenonderdelen zijn opgenomen is het voor een examencommissie ook bijzonder lastig te verifiëren of te controleren of een MBO-verklaring al dan niet corrupt is.
- Het is aan de instelling om een keuze te maken om de mbo verklaring af te drukken op waardepapier. De mbo verklaring wordt niet opgenomen in het diplomaregister. Hoe kan een werkgever of ontvangende examencommissie verifiëren of niet getekende examenresultaten en resultaten beroepspraktijkvorming (zie vorige punt) die afgedrukt zijn op gewoon briefpapier inderdaad officieel door de student bij een onderwijsinstelling zijn behaald? Nogmaals: er is geen check mogelijk in het diplomaregister.

Bij pagina 5 Resultaten Beroepspraktijkvorming optie 2 vragen wij ons af wat de waarde is van de opgave dat een deel van de beroepspraktijkvorming is voltooid zonder dat er een nadere invulling is van uren en een beschrijving (die zijn optioneel). En die invulling is eigenlijk alleen goed bruikbaar als er een link gelegd kan worden met het kwalificatiedossier.

Bij Pagina 6 Praktijkverklaring:

- In de toelichting wordt geen informatie gegeven over de aard van de Praktijkverklaring. Het wordt als een gegeven beschouwd, terwijl de Praktijkverklaring nog in het pilot-stadium verkeert en er nog geen sprake is van een uitgekristalliseerd kader.
- De titel **Praktijk-verklaring** suggereert dat er iets verklaard wordt. Onder de titel wordt verder niets verklaard.
- De ondertekening door de student. Wat ons betreft kan deze weer achterwege blijven: het betreft een eenzijdige *verklaring* van een leerbedrijf; de student verklaart niets. De handtekening van de student is hier niet relevant.
- Bij het item “werkprocessen zoals beschreven etc.” vragen wij ons af of een praktijkopleider van een leerbedrijf in staat is deze gegevens te verzamelen en op te geven. Op dit moment zijn er in het land verschillende pilots rond de Praktijkverklaring. Eén van de punten die in deze pilots onderzocht wordt is het borgen van de kwaliteit van de verklaring. Het lijkt raadzaam om de resultaten van deze pilots mee te nemen en de regeling op dit punt aan te vullen.
- Wij vragen ons af of een verklaring van een leerbedrijf (al dan niet onder de naam van een mbo-instelling), thuishoort in een mbo verklaring die *namens* de *examencommissie* van de onderwijsinstelling afgegeven wordt. Ook hier is het raadzaam om de relatie tussen de Praktijkverklaring en de rol van het mbo – en met name van de examencommissie - in de afgifte nader in te vullen op basis van de resultaten van de pilots.

Een examencommissie stelt examenresultaten vast. Beroepspraktijkvorming maakt geen deel uit van het examen; wél kunnen examens in de beroepspraktijk afgenomen worden. De resultaten van déze examens stelt de examencommissie vast.

In het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB wordt beroepspraktijkvorming niet genoemd.

In de WEB, artikel 7.2.8 de beroepspraktijkvorming, lid 3 wordt vermeld: *“Het bedrijf dat of de organisatie die de beroepspraktijkvorming verzorgt, draagt zorg voor de begeleiding van de studenten binnen het bedrijf. Het bevoegd gezag beoordeelt of de student de beroepspraktijkvorming met een positieve beoordeling heeft voltooid. Het bevoegd gezag betreft bij die beoordeling het oordeel van het bedrijf onderscheidenlijk de organisatie, met inachtneming van de desbetreffende in de onderwijs- en examenregeling op te nemen regels”.*

In dit artikel wordt een duidelijk taak bij het bevoegd gezag gelegd. Deze verklaring wordt eenzijdig door het leerbedrijf afgegeven en toegevoegd aan een mbo-verklaring die door de examencommissie van de onderwijsinstelling wordt afgegeven. Vanuit de onderwijsinstelling bezien is optie 1 (bewijs van met een positieve beoordeling afgesloten BPV) eigenlijk de enige mogelijkheid, optie 3 is niet iets wat door de onderwijsinstelling zou moeten worden afgegeven (want deze is louter een verklaring van het leerbedrijf).

- Kortom: hoewel we zeker het voordeel inzien van een praktijkverklaring zal dit qua naleving van de regelgeving een uitdaging worden, met name als dit gaat om een praktijkverklaring die door een andere mbo-instelling wordt afgegeven. Het karakter van de praktijkverklaring is dan hetzelfde als wanneer elders behaalde certificaten worden opgenomen in de mbo-verklaring. Immers: opname in de mbo-verklaring suggereert een verantwoordelijkheid van de afgevendende mbo-instelling voor de kwaliteit en validiteit van onderdelen waarvoor zij in feite geen verantwoordelijkheid draagt.

Bij Pagina 7 – Overige resultaten (voortgangstoetsen)

- Op het eerste blad van de mbo-verklaring staat in het kader: “De mbo-verklaring kan behulpzaam zijn bij het solliciteren naar een baan of bij terugkeer naar het mbo. Een mbo-verklaring geeft geen automatisch recht op vrijstellingen. Hierover neemt de examencommissie een besluit”. Wij vragen ons af of resultaten van voortgangstoetsen behulpzaam zijn bij sollicitaties en terugkeer in het mbo. Vrijstellingen zal het ons inziens, zeker niet opleveren.

Bij pagina 9 - aanvullende instructie bij de tabel ‘specifieke examenonderdelen’ op het blad examenresultaten.

- Wij vragen ons af wat de waarde is van het vermelden van een ‘naam’ van een deelexamen. Een naam van een examen (opgenomen in de onderwijs- en examenreglement van de opleiding) zonder vermelding van de werkprocessen waar dit deelexamen betrekking op heeft, heeft geen enkele waarde t.a.v. het doel van de mbo-verklaring (*“De mbo-verklaring kan behulpzaam zijn bij het solliciteren naar een baan of bij terugkeer naar het mbo”*). De werkgever of de ontvangende onderwijsinstelling kent de onderwijs- en examenregeling van de aanleverende opleiding niet.

Bij pagina 10 resultaten BPV

- Bij het opnemen van de resultaten van de BPV volgens optie 1 zien we een aantal kanttekeningen:
  - hier ontbreekt de leerweg en die is relevant voor de beroepspraktijkvorming.
  - een student loopt vaak meerdere keren stage in de beroepspraktijk. Geef duidelijk aan dat het om de laatste (eind)beoordeling van de BPV gaat en dat het laatste BPV leerbedrijf vermeld moet worden.

- optioneel kan het aantal BPV uren vermeld worden; wordt hier het totaal aantal BPV uren van *alle* BPV 's bedoeld of alleen het aantal uren van de laatste BPV?
- Wat is de meerwaarde van dit onderdeel in termen van duidelijkheid voor werkgevers en/of vervolgonderwijs over de vaardigheden van de kandidaat?
- De meerwaarde van dit onderdeel kan sterk worden versterkt als dit alleen gericht wordt op de binnen de BPV *behaalde resultaten* in termen van *de werkprocessen* van het betreffende kwalificatiedossier.
- De vraag is dan of de Praktijkverklaring (mits goed geregeld, zie boven) niet dit onderdeel BPV kan vervangen, zodat slechts één verklaring van de resultaten in de praktijk (gekoppeld aan het kwalificatiedossier) opgenomen wordt in de mbo-verklaring.

Bij pagina 11- Overige resultaten

- Onder logo: de status van de toe te voegen tekst als er een logo wordt toegevoegd is niet duidelijk. Is opname van de tekst dan verplicht?
- Het onderdeel 'Overige resultaten' wordt in de mbo-verklaring opgenomen als de *instelling* van mening is dat student andere resultaten heeft behaald die betekenisvol kunnen zijn voor werkgevers dan wel voor een andere onderwijsinstelling. Als de instelling er voor kiest om één of meer resultaten van *(formatieve) voortgangstoetsen op te nemen, dient de instelling de tabel 'Voortgangstoetsen' te hanteren.*

De praktijkverklaring is een verklaring die afgegeven wordt door de examencommissie. De taken en bevoegdheden van de examencommissie zijn vastgelegd in de Wet educatie beroepsonderwijs, artikel 7.4.5a. Formatieve examinering is geen taak van de examencommissie, de examencommissie kan hierover dus ook niets verklaren,

ROC Midden Nederland, afdeling Compliance & Onderwijs en Innovatie

Utrecht, 19 oktober 2020